

Új iparitanuló-iskola és -otthon épül Szegeden a harmadik ötéves tervben

Az országgyűlés legutóbbi ülésén Bódi László elvtárs, Csongrád megye országgyűlési képviselője felszólalásában foglalkozott a szegedi szakmunkásképzéssel. Ezzel kapcsolatban azt kérte, a kormány találja meg a módját, hogy a szegedi felszólalási intézmények, a középiskolák, valamint az általános iskolák fejlesztésével párhuzamosan nagyobb mértékben legyen biztosítható költségvetési fedezet szakmunkásképző iskolák, tanműhelyek és tanulótöbbségek építésére. Elmondotta, hogy Szegeden az iparitanuló-képzés túlhaladott, mostoha körülmények között folyik, az iskola és az iparitanuló-otthon is túlszűfött.

A javaslatot Veres József munkügyi miniszter elvtárs megvizsgálta és értesítette az eredményről az országgyűlés elnökét. Erről most Vass Istvánné elvtársnő, az országgyűlés elnöke levélben tájékoztatta Bódi László elvtársat.

Luxusautóbuszok

A KPM autóközlekedési vezérigazgatóság vezetői megbeszéléseket folytattak a jugoszláv és az osztrák autóközlekedési képviselőivel és tárgyalásai eredményeként újabb nemzetközi járatokat indít a MÁVUT. Közülük Szegednek fontosak a Jugoszlávia felé induló járatok. A múlt évben Budapest—Belgrád között közlekedtek autóbuszok. Ehelyett az idén május 15-től szeptember 30-ig Budapest—Újvidék között szállítják az utasokat.

A MÁVUT a hosszabb távú nemzetközi járatokon luxuskocsikat közlekedtet, hogy az utasok kényelmesen tölthessék az utazási időt.

A nagyüzemi őszibarack-termesztés új módszert követel

Tanácskozás Öttömösön az új eljárásokról

A maga nemében egyedülállóan mondható tanácskozás zajlott le tegnap az öttömösi művelődési házban. Ismert megyei szakemberek és mintegy száz szövetkező gazda a szegedi járás falvaiból az őszibarackfák új szerű nagyüzemi metszési módszereinek elterjesztéséről tanácskoztak. Ugyanis az őszibarack-termesztés jelenlegi nagy problémája az, hogy a régi kistizedi fakezelési, metszési eljárások már nem felelnek meg a nagyüzemeknek. Az öt-hat év alatt magasan felnyurguló, seprűdőlő házikerti háztáji gazdasági fák helyett bokorszerű alacsony fákot kell nevelni. Ennek egyéges módszerére a közeljövőben a szegedi járás őszibarack-termesztéssel foglalkozó szövetkezeti gazdaságainak ezreit kell majd megtanítani. Ugyanis a nagyüzemekben nincsen arra lehetőség, hogy a beérett termést letrák segítségével szedjék le a fákról.

A járási tanácskozásnak az öttömösi Magyar László Tsz volt a vendéglátó házigazdája. Dél előtt a művelődési házban elmondott elméleti előadásokat gyakorlati bemutató követte. Elsőként Sas Béla, a megyei tanács vb mezőgazdasági osztályának vezetője beszélt, majd pedig Komáromi Ede ismert pomológus, a balástyai Homokgyöngye Tsz főmezőgazdája tartott előadást az új módszer kialakításának lehetőségeiről. Előadása során vetített képekben mutatta be a bolgár nagyüzemi őszibarack-termesztést.

A gyakorlati metszési bemutatón kiderült, hogy még egymással szomszédos községekben sem metszik egyformán a fákat. A gazdák által megmetszett fákra az volt a jellemző, hogy szinte kivétel nélkül a mindenképpen való termésre törekszenek.

Ifjúsági brigádverseny

Munkaverseny-felhívást tett közzé a napokban a Kenderfonó- és Szövőipari Vállalat KISZ-bizottsága. A felhívás értelmében március 1-től december 31-ig olyan ifjúsági brigádok vetélkednek egymással, melyek eddig még nem nyerték el a szocialista címet. Azok ugyanis a vállalati versenyen belül magasabb szintű teljesítésért küzdenek.

A fiatalok versenyének az a célja, hogy képességeiknek, lehetőségeiknek figyelembevételével részt vegyenek a vállalat termelési feladatainak végrehajtásában, elősegítsék az önköltség csökkentését, takarékoskodjanak, s tegyenek eleget a KISZ akcióprogramja céljainak is.

A nagyvállalati ifjúsági brigádversenyt havonta értékeli, s ebben hasznosítják a KISZ Fényszóró-mozgalmának ellenőrzését is. A versenyszakasz befejeztével az első három helyezett brigádot megjutalmazták.

Primőrárak — két héttel korábban

Az enyhe, tavaszi időjárás miatt a szokásosnál két héttel korábban értek be a primőrárak. Az első szállítmányokat ugyan a melegágyi termékekből kapta a MÉK, de a szabadföldi áru átvétele is nemsokára megkezdődik.

A kora tavasziak közül elsősorban a melegágyi retek forgalma a legjelentősebb. Eddig 40 ezer csomót küldött exportra a Csongrád megyei MÉK és 12 ezer csomót irányítottak Budapest ellátásához. A termés nagy részét a szegedi Fel-

szabadulás Tsz adta. A főliás retek átvétele március 15-e körül kezdődik meg és e termékből 5 millió csomót várnak, elsősorban a mihályteleki részről. A szabadföldi retek zömét is exportálják.

Megkezdődött Szegedről a saláta exportja is. A legutóbbi összesítés szerint 23 ezer fejet küldtek a külföldi fogyasztóknak és 13 ezer fejet Budapestre. A salátafelvásárlás legjelentősebb részét a szabadföldi termés képezi. Az áttelelő salátából 13—15 millió fejet terveznek átvenni és értékesíteni. E primőraru fő termelési helye Deszk, Tiszsziget, Küküllőháza és Szőreg.

Spenőtből is átvett mára MÉK közel 5 mázsányit. Az árut elsősorban a szegedi bölcsődék, napközis és kórházak ellátásához továbbították. A zöldhagyma szintén megjelent a piacon és a csemegeboltokban.

A vevők számára örömhír, hogy ha ilyen kedvező marad az időjárás, a kora tavasziak nagy terméshozama miatt nem lesznek magasak az árak.

Országos főszerkesztői értekezlet Szegeden

Tegnap, kedden a Magyar Újságírók Országos Szövetsége, valamint a Csongrád megyei Hírlap és a Dél-Magyarország szerkesztőségének rendezésében kétnapos főszerkesztői értekezlet kezdődött Szegeden. Az ország valamennyi megyei napilapja szerkesztő bizottságának vezetői és belpolitikai rovatvezetői számára délelőtt a megyei tanácsánál dr. Dallos Ferenc, a Minisztertanács tanácsszervek osztályának vezetője tartott előadást A megyei lapok és a tanács munka kapcsolata címmel. Előadásában nagy jelentőséget tulajdonított annak a tevékenységnek, amelyet a lapok a tanács munka ismeretében, a tanácsok és a lakosság tapasztalatának erősítésében, kezdeményezése, akciói népszerűsítésében kifejtene. Meghatározott

időszakra szólon elemelte a lapok cikkei, majd ismertette a tanácsok előtt álló időszak elvi és gyakorlati feladatait, s felhívta a figyelmet mindarra, ami a szerkesztőségek tájékoztató munkája a közeljövőben kívánatos.

Az előadást sokoldalú vita követte.

A főszerkesztői értekezlet tanácskozásában részt vett Siklósi János, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára, Siklósi Norbert, a MUOSZ főtitkára, Deák Béla, az MSZMP Szeged városi bizottságának osztályvezetője, Hantos Mihály, a Csongrád megyei tanács vb elnökhelyettese, Papp Gyula, a Szeged m. j. városi tanács vb elnökhelyettese, Valachi Gyuláné, az MSZMP Központi Bizottságának munkatársa, Móra

A társasház-építkezés problémái

Valóságos reneszánszát éli Szegeden is a lakásépítkezés. Ha a széles körű érdeklődés és az építkezések céljára megteremtett pénzügyi szeg valamiféle varázsszóra hirtelen kész házakká lényegülne, a város aligha nem kilépne jelenlegi „medréből”, jóllehet 20 év alatt 35 százalékkal növekedett a lakosság száma. Az emberek igényei rohamosan nőnek, s kereseti lehetőségeiknek megfelelően otthonukat is kényelmesebbé, egésszégesebbé, egyszóval kulturáltabbá szeretnék változtatni. Érthető és jogos törekvés ez, megérdemel minden támogatást. Annál is inkább, mert igen sokan nem állami beruházásból épülő lakásokra várnak, hanem szívesen segítenének saját anyagi tehetőségükkel is.

A segítség határai

Mégis nehezen oldódik ez a probléma. Emberek ezrei kilincselnek különféle szerveknél, mutogatják, hogy részben, vagy teljesen együtt van a lakásra szánt pénzük, s bizony sokan egyelőre mégsem kaphatnak más biztatásnál, ígéretnél. Szó sincs itt bürokratikus hitegetésről, a lakásgondok lebecsüléséről, az igénylők kiájtásáról. A tanács kész örömmel segítene, ha módjában állna.

A tömeges lakásteremtés azonban nem elhatározás, hanem elsősorban építőipari kapacitás kérdése. A meglévő kapacitás pedig nagyon is véges. Miután az építőipari vállalatok megkötik a tervbe vett üzemekre, szociális és tudományos beruházásokra, állami lakóházakra stb. a szerződéseket — a társadalom tartós boldogulása szempontjából ugyan — ezek az elsődlegesek —, már alig marad munkákhoz például a társasház-építkezésekhez. Természetesen ezt nem abszolút értelemben kell felfogni. A különféle társadalmi szervek által szervezett és kezdeményezett társasház-építkezéseket messzemenően segíti a város vezetősége, illetve gondoskodik a kijelölt lakóházak felépítéséről. Különös figyelmet fordítanak az ifjúsági lakásépítési akciók támogatására. (A Szeged városi KISZ-bizottság, az orvos-egyetem KISZ-bizottsága, a Csongrád Megyei Építőipari

Vállalat és a CSOMITERV KISZ-bizottsága, a konzervgyári párt- és KISZ-szervezet stb. által patronált társulások száma például Új-szegeden 80, a Római körút 26—28. szám alatt 60, a Brüsszeli körút 18. szám alatt pedig 45 lakás épül — hogy csak a jelentősebbeket említsük.)

Ebbe a „keretbe” azonban nem fér bele valamennyi lakásépítkezési szándékozó. Szegeden ez ideig — egyének és társadalmi szervek — összesen 600 magánlakás-építést szerveztek társas alapon, az idén azonban csak 400—410 ilyen lakás építése kezdődhet meg. S éppen a kívülmaradtak sokasága miatt olyan — mondhatnánk áttekinthetetlen — helyzet keletkezett, amelyet némely ügyeskedéshez jól értő személyek kezdenek a maguk előnyére kihasználni. Miről van itt szó? Mint már említettük, azok, akiknek már részben, vagy egészében összegyűlt a pénzük az új lakásra, szinte nagyítóval keresik, kutatják az építkezési lehetőségeket. Mivel a kisebb létszámmal dolgozó munkahelyeken olykor csak ketten-hárman akarnak pénzükkel betársulni valamilyen lakóház felépítéséhez, az üzemi, társadalmi szerveknek természetesen nem áll módjukban a századok felkarolása. Egy-egy ház tető alá hozásához legalább 12—16 család jelentkezése szükséges, ez a létszám esetleg a város különböző részeiből tevődik össze.

Pénz a takarékbán

De hát ki intézi az ilyen ügyeit? A tanács pillanatnyilag nem, mert erkölcsien nem tartja a bizonytalan ígéretet, hiszen tudja, hogy a föld alól nem tud kivitelezőt előteremteni. Sokaknak azonban nagyon sürgős a lakás, s minden követ megmozgatnak érte. Különféle értesülések, összeköttetések útján olyan magánszemélyekhez jutnak el, akik vállallják az építkezés lebonyolítását. No, nem csak úgy köszönőnőszépenért, hanem elárulják érte bizonyos összeget. Az eljárást és az „eredményt” hadd értékeljünk Markovics Mirának, a gyógyszerészeti központ dolgozóinak példájával.

Kétszobás összkomfortos lakást szeretett volna, s 1964 őszén valaki azt ajánlotta neki, hogy keresse fel bizalommal dr. Szűts Sándor ügyvédet, a 2. számú munkaközösségben. Így is eselekedett. Az ügyvéd közölte vele, hogy most már együtt van a Dugonics utca 10. szám alatt építendő házhoz szükséges 16 személy. Megmutatta neki az épület tervét és a 170 ezer forintos lakás első részleteként 56 ezer 480 forintot kért tőle, megjegyezve, hogy ebből az összegből 2 ezer 400 forint, mint ügyintézőt illeti. Ezután dr. Szűts Sándor jelenlétében a pénzt befizette az OTP-be és várt türelemmel. Várta, hogy a lakásba — mint ígérték — 1965 decembereben, de legkésőbb idén márciusban beköltözhessen. Azt ugyan várhatta! A Dugonics utca 10. számú telken jelenleg is ott áll egy régi, rozoga ház, vagyis eddig még egy lapát földet sem mozdított meg senki azért, hogy ott új lakóházat építsenek. Természetesen reklamált közben, de az ügyvéd elhárította magáról a felelősséget, mondván: ő nem tehet róla, hogy a telken lakó Nótári Istvánnak még mindig nem adott másik lakást a tanács. Így aztán Markovics Mira kilépett a társulásból, visszavette a

pénzét, s a városi KISZ-bizottság akciójához csatlakozott. Ebben a társulásban első részleteként 26 ezer forintot kellett befizetnie, és ráadásul biztos abban, hogy lesz lakása.

A nyereszkesedés ellen

Ezek után azt gondolhatja az olvasó, hogy a tanács akadályozza az egyéni szervezésű társulások céljainak megvalósulását. Szó sincs róla, mert a tanács törekvése igen pozitív. Az 1966-ban induló, illetve az 1967-ben befejeződő társas középítkezések előkészítésére már kifizetett 8 millió 100 ezer forintot — ezeket a házakat ugyanis be kell kapcsolni a városi közművek hálózatába. Erre a célra a harmadik ötéves tervben 31 millió 710 ezer forintot fordít a tanács és 2990 magánlakás építését segíti elő. Csak természetesen, hogy emellett nem támogat olyan akciókat, amelyek esetleg egyes személyek nyereszkesedését szolgálják.

Úgy látszik, dr. Szűts több társulást ügyre is igazgatja. Köszegi Imre, Deák Ferenc utca 2. szám alatti lakos körülbelül tavaly augusztusban csatlakozott a Táncsics Mihály utcában építendő ház felépítéséhez. Lefizetett 18 ezer forint előleget egy olyan ígéret ellenében, hogy idén december 31-re beköltözhessen új otthonába. Mivel azonban még nyoma sincs az építkezés megkezdésének, azon gondolkodik, hogy visszahívja a pénzt. Csak azt sajnálja, hogy a sürgősen befizetendő előleg miatt olcsón adta el Trabant autóját, amelyért most 6—7 ezer forinttal is többet kaphatna.

Egyáltalán nem biztatóak tehát az egyéni szervezett társulások kilátásai. Sokan lekötik a pénzüket a bizonytalanra, s ez a közhangulat sincs kedvező hatással. Ráadásul az ilyen akciók — még ha sikeresen fejeződnek is be — alig segítik elő a szegedi lakásgondok enyhítését, hiszen akinek sok pénze van, az vidékről is társulhat, vagyis kiszoríthatja a szegedi igénylőket.

Építési bizottság

Meg kellene szüntetni ezt az áldatlan állapotot, amelyet jórészt az emberi hiányosságok táplálnak. A hitegetésekkel elnyújtott várakozásoknak, s az ügyintézésre kiadott magas összegeknek nincs semmi értelme: a legagilisabb jogász sem tudja beváltani ígéretét, ha azt objektív okok gátolják. Ezért a saját erőből építtetni szándékozóknak csak olyan nyilvánosan ismertített személyt érdemes szervezőnek, ügyintézőnek elfogadni, akinek a tanács — a helyzet teljes ismeretében — megígéri a szükséges építőkapacitás biztosítását. A jelenlegi zűrzavar felszámolása érdekében alakult meg Szegeden a magánlakás-építési bizottság is. Ennek a többi között az a feladata, hogy feltárja a beépíthető területeket, ellenőrizze a besorolást (azok építkezhetnek elsősorban, akik Szegeden laknak, vagy dolgoznak) és gondoskodik a tervbe vett ház felépítéséről. Ennél a bizottságnál jelentkezhetnek majd a társadalmi szervek által szervezett társulások jogi képviselői, akik az egész ügyet legalisan és becsületesen koordinálják.

Nem csodákat várunk ezektől az intézkedésektől, csupán reális alapokat a társasház-építkezésekhez. Anynyit, hogy akik saját anyagi erejükből akarnak kulturált lakáshoz jutni, azok biztosan lehessenek céljuk elérésében.

F. Nagy István

Az értekezlet elnöksége — Dallos Ferenc elvtárs előadását tartja.